

Impact krijgt nu voor iedereen een gezicht

Voor velen is ‘impact’ een gewoon woord. Dat begrijpen we best wel. Voor ons van het Impact Centre Erasmus is dat anders. ‘Impact’ heeft voor ons een speciale betekenis en een bijbehorende specifieke definitie. Impact is het effect van het unieke handelen van een organisatie of instantie op de maatschappij, de economie én de ecologie. Het gaat om het verschil dat wordt gemaakt boven op ‘wat er sowieso zou zijn gebeurd’. Het gaat daarbij om de positieve maar ook de negatieve effecten, de bedoelde evenals de onbedoelde effecten. In het licht van Covid-19 en het unieke handelen van de Nederlandse nationale overheid lijkt deze definitie van impact voor iedereen opeens veel helderder te zijn.

De ‘intelligente lockdown’ als uniek handelen door de overheid zien we als effecten terug in eenzaamheid, inclusie, schulden, gezondheid, preventie, welzijn, welvaart, solidariteit, sociale cohesie, cultuurparticipatie, energie- en watergebruik, luchtkwaliteit, privacy, digitalisering, omzet, rendement en het voortbestaan en bestaansrecht van organisaties en nog veel meer. In onze dagelijks leven en vanuit de nieuwsberichten krijgen ogenschijnlijk onmeetbare begrippen (opeens) een gezicht. Er zijn bijzondere voorbeelden van handelen en gedrag. Denk aan de consument die solidair is met de eigen omgeving en lokaal gaat kopen. Zelfs ‘Heel Holland bakt’ krijgt een andere dimensie; de schappen met meel en gist zijn leeg want iedereen is aan het bakken geslagen. De voorbeelden van organisaties die ook weer unieke keuzes maken, zoals Patagonia (niet-mand wordt ontslagen), Auping (produceert

nu mondkapjes), EO (steun voor prostituees) maar ook Buurtzorg (advies mondkapjes vouwen van keukenpapier), KLM (de bonuskwestie) en Booking.com (steunaanvraag bij rulings belastingdienst). Iedereen heeft daar een mening over, veelal ingegeven door emotie, politiek of moraliteit.

Veel interessanter zijn de feiten, de impact: waar ligt de basis van dit unieke handelen en wat zijn de effecten hiervan op de maatschappij, economie en ecologie? Met ‘basis’ bedoelen we de grondhouding, aanname of het wensdenken. Bijvoorbeeld welke economie of samenleving wens je als overheid? Wat zijn de kernwaarden van jouw organisatie? Deze ‘basis’ geeft richting aan de keuzes voor uniek handelen, impliciet of expliciet. Zo zijn rulings een keuze van de overheid, waarschijnlijk gebaseerd op de aanname dat dan werkgelegenheid vanuit grote bedrijven in Nederland wordt gehandhaafd of gecreëerd. Dat bedrijven daar gebruik van maken is gewoon rechtmatig. Maar wat is het effect? Hoe geweldig zou het zijn als de voornoemde kwalitatieve begrippen zoals inclusie en keuzes zoals bijvoorbeeld de rulings gemeten worden naar effect: positief en negatief, bedoeld en onbedoeld. Niet een publieke opinie, individuele mening of uitspraak van een politicus - en ook niet naar output, veelal een getal - is dan maatgevend maar de impact. Zo kun je daarover niet alleen verantwoording afleggen maar ook inzichten verwerven en leren: *to prove and improve*. Deze unieke tijd biedt een unieke situatie waarin kleinschalige sociale experimenten grote inzichten op kunnen leveren. Uitkom-

sten via sociale experimenten kunnen de wereld op zijn kop zetten. Esther Duflo en collega’s hebben voor deze aanpak recent een Nobelprijs gekregen. De inzichten die experimenten opleveren kunnen ons helpen om uiteindelijk sterker en beter uit deze crisis te komen. We kunnen markten en het economische systeem versterken en marktfalen verzachten. Ik pleit juist nu voor meer impactdenken, impactmeten en impactsturing en het benutten van experimenten zodat mensen en middelen bewust en effectiever worden ingezet om economische, maatschappelijke en ecologische ambities te behalen. Het begrip is er, de kennis ook. De tijd lijkt er rijp voor. Wij staan te trappelen om hierbij te helpen. ■

‘How can society help all those people whom the markets leave behind?’
Esther Duflo, 2020

KAREN MAAS
ACADEMISCH DIRECTEUR IMPACT CENTRE ERASMUS
HOGLERAAR ACCOUNTING & SUSTAINABILITY